

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

Community Participation in the Educational Management in the Small-Size Schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization

สุผล บุญยัง, ประดิษฐ์ ศีลาบุตร*, จำเริญ อุ่่นแก้ว**, สุรศักดิ์ ศรีกระจำง**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพและระดับการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน 322 คน ผู้นำชุมชน 21 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 21 คน ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 21 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 364 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ตารางคำนวณของ Krejcie and Morgan และจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสถิติสำหรับกรวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในด้านงานอำนวยการ ด้านงานวิชาการ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้านงานบริการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อแยกรายด้านพบว่าด้านงานอำนวยการ มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นทั้งตามสถานภาพและระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ABSTRACT

This research aims. to community participation in management of small schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization. To compare with the participation of communities in the management of small schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization by social status and level of education. The sample include 364 subject of 322 parents of students, 21 community leaders and 21 the school boards in the Small Schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization 21 schools of the academic year 2012 total 364 people. by using the a stratified random sampling of Krejcie and Morgan and purposive sampling respectively. The instruments used in the

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

study was a questionnaire; the five-rating scale for the state of participation in education, which the reliability of 0.976. The statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation and One-way ANOVA. by using the statistical program for research.

The results were as follows;

1. Participation of the community on the education management in the Small Schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization. For Administration, academic affairs, the Student Affairs and services; The overall at the high level. Separate aspect for Administration a rating is moderate.

2. The comparison of the community participation on the educational management in the small-size schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization classified by the state and educational level were significant different at the .01

บทนำ

ภายใต้การแข่งขันในด้านต่างๆ ของนานาชาติในยุคแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ด้วยความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีการไหลเวียนอย่างเสรีและไร้ขีดจำกัดที่มีฐานของความรู้ การจัดการการศึกษาถือว่าเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้า ในลักษณะดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่กำลังมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกับหลายๆ ประเทศที่มีความเจริญแล้ว ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง หรือแม้กระทั่งความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่กับเสมือนว่ายิ่งประเทศไทยพยายามที่จะลอกเลียนแบบการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศที่เจริญแล้วนั้น ดูเหมือนว่าประเทศไทยยิ่งดูห่างไกลความเจริญของประเทศเหล่านั้นมากขึ้นไปเรื่อยๆ

ดังนั้น การจัดการศึกษาของประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้มีการปฏิรูปการจัดการศึกษาใหม่ซึ่งอาจพูดได้ว่า มุ่งมาถูกทางแล้ว ซึ่งประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนหรือหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำเพื่อเป็นการปรับการจัดการศึกษา การเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้คนในชาติมีการเตรียมความพร้อมในการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ซึ่งทุกคนจำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและการจัดการศึกษา ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 8 (2) ว่าด้วยการจัดการศึกษาที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 ว่าด้วยการให้โรงเรียนร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยยึดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับปัญหา

และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริการทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่โรงเรียนและมี ส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.3-17)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน โดยโรงเรียนสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดทำหลักสูตรโรงเรียน และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ คือ 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ 3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่ว่างเฉย ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุ้งแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อนร่วมงาน 5) อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา 6) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม 7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา 9) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ 10) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 3) บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่โรงเรียน 3) การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา 4) การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา และ 5) การตรวจสอบการจัดการศึกษา 4) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) สำรวจความต้องการ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดมาตรฐานของโรงเรียน 3) การวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ 4) กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ 5) การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติและ 6) การสรุปผลการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น. 88-90)

การจัดการศึกษาโดยมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนกับโรงเรียนนับว่าเป็นสิ่งมีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้กับท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีเวลาว่างมาเป็นผู้ให้ความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้านต่างๆ ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษายังถือว่าเป็นองค์ประกอบอีกประการหนึ่งที่มีจะถูกกลืน เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สามารถที่ช่วยให้การจัดการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้เกิดผลอย่างแท้จริงและรวดเร็ว เป็นแนวทางที่เหมาะสม ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จากข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ปัจจุบันโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 15 แห่ง และโรงเรียนขนาดเล็ก 21 แห่ง ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลสภาพของโรงเรียน พบว่า จุดอ่อนของโรงเรียนในด้านการจัดการศึกษานั้น ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างน้อย ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร แหล่งการเรียนรู้ หลักสูตรที่ใช้ไม่ค่อยสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ส่วนใหญ่นิยมให้บุตรหลานออกไปทำงานตั้งแต่เด็ก ผู้ปกครองบางส่วนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมทาง

โรงเรียนน้อย บางส่วนไม่ยอมส่งลูกหลานเข้าเรียนหนังสือ บางส่วนไม่ได้เรียนหนังสือเลย แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยรณรงค์ ประชาศ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบแล้วก็ตาม ผู้ปกครองก็ยังไม่เห็นความสำคัญในเรื่องนี้เท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีการศึกษาต่ำ ซึ่งมีมุมมองเกี่ยวกับการศึกษาค่อนข้างน้อย ไม่เห็นความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน โดยมอบภาระในการจัดการศึกษาแก่บุตรหลานของตนให้กับทางโรงเรียนเพียงฝ่ายเดียว (องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ, 2555, น.4-5)

ดังนั้น จากปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาพื้นที่บริการของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของโรงเรียนแห่งหนึ่งซึ่งสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้ตระหนักถึงสภาพปัญหานี้ มีความสนใจและศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการศึกษา ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำแนวทางที่ได้จากการศึกษา ที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางการปฏิบัติพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ตอบสนองการจัดการศึกษาของนโยบายของภาครัฐที่ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพและระดับการศึกษา

สมมติฐาน

ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน 5,438 คน ผู้นำชุมชน 267 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 297 คน ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ขนาดเล็ก 21 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 6,002 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) แบ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 322 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้นำชุมชน จำนวน 21 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 21 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงนำมาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีระดับความเชื่อมั่นและความแปรปรวนของคะแนนรวมตามที่ต้องการโดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพและระดับการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) งานอำนวยการ 2) งานวิชาการ 3) งานกิจการนักเรียน 4) งานบริการ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น.99)

ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำตอบจำแนกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (5) หมายถึงมากที่สุด (4) หมายถึง มาก (3) หมายถึง ปานกลาง (2) หมายถึง น้อย (1) หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา แล้วพัฒนาแบบสอบถาม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามภายในขอบเขตการวิจัย

2. นำเครื่องมือเสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบเพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบแล้วนำกลับมาแก้ไข ปรับปรุง โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะตรงกัน 3 ใน 5 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนี ความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item Objective Congruence : IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC $\geq .50$ ขึ้นไปพร้อมทั้งปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) โดยทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.976

5. นำแบบสอบถามและผลที่ได้จากการทดลองใช้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอข้อเสนอแนะในการปรับเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ และขอความเห็นชอบ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำไปจัดทำเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานบริการ ด้านงานวิชาการ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านงานอำนวยการ

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามสถานภาพ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

1. ควรจัดให้มีการกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานในฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนพร้อมให้คำแนะนำ ผลคาดหวังที่ชุมชนมีต่อโรงเรียน
2. ขอให้มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในโรงเรียนและชุมชน ให้นักเรียนได้มาเรียนรู้วิถีชีวิตชาววนาในชุมชนและป้องกันด้านยาเสพติดภายในโรงเรียนและอยากให้ครูทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน
3. ข้อเสนอในควบคุมการใช้ การใช้โทรศัพท์ของนักเรียน ให้อยู่ในเวลาอันเหมาะสม
4. เสนอให้มีการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยการทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง กล่าวคือ กล่าวแสดงออก
5. การใช้เครื่องมือการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพิ่มเติมมากขึ้นขีดความสามารถของผู้ปกครองที่จะจัดหาให้ได้ เนื่องจากมีผลกระทบต่อผู้ปกครองในการจัดหา บางครั้งมีการจัดการเรียนการสอนที่ต้องพึ่งพา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ทันสมัย และเกิดปัญหากับตัวนักเรียน ตัวผู้ปกครองในการจะจัดหาได้
6. ควรมิกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพียงพอต่อการเรียนรู้ และผลประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับให้มากที่สุด จากกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

เพื่อศึกษาสภาพเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก เกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตร์ ขำทอง (2548, น.65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1” โดยการวิจัยเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอ

บางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนองค์กร ในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณี อุบลเจริญ (2548, น.49) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7 มีความเห็นว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนวย พงษ์เสื่อ (2549, น.72) ได้ศึกษาวินิจฉัยเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคคลภายนอก ตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู ที่เป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบดังนี้ 1) บทบาท การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของวรพันธ์ พลเดช (2550, น.66) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ กิติทรัพย์กาญจนนา (2551, น.61) ได้ศึกษาวินิจฉัยการมี ส่วนร่วมในด้านการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 มุ่งศึกษางาน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเกื้อหทัย กาชัย (2551, น.63) ได้ค้นคว้าศึกษาการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหาร ครู และ คณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้าน งบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิกุล พรหมโสภา (2553, น.74) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการ ดังกล่าว พบว่า การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระชานนท์ จักรใจ (2554, น.68) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง การมีส่วน ร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดย การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไข ปัญหา และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ โดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก อนันต์ (2556, น.92) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัย ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาใน 4 ด้านนั้น ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการ บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย ป้อมน้อย (2556, น.66) ได้ศึกษาวินิจฉัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบกั๊กและประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ

ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 210 คน ในปีการศึกษา 2556 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนวัดหุบรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สรุปภาพรวมของงานมีส่วนร่วมมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bell (2005, p.Abstract) ได้ศึกษาความหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในมลรัฐหลุยเซียนาและเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความหวังของคณะกรรมการโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาหลายๆ ด้าน พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนมีระดับความคาดหวังในงานด้านบริหารบุคลากรในระดับมากที่สุด ส่วนงานอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก เกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพและระดับการศึกษา รายละเอียดดังนี้

2.1 **จำแนกตามสถานภาพ** พบว่า ระหว่างสถานภาพที่แตกต่างกันของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านงานอำนวยการ ด้านงานวิชาการ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้านงานบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ แสงอรุณ (2550, น.95) ได้ศึกษาวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรชด ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรชด จำแนกตามสถานภาพ คือ ผู้ปฏิบัติการสอน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และกรรมการสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 **จำแนกระดับการศึกษาของผู้ปกครอง** ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านงานอำนวยการ ด้านงานวิชาการ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้านงานบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2549, น.56) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามสภาพทั่วไปและภูมิหลังในการวิจัย พบว่า 1) ผู้ปกครองที่เป็นเพศชาย และเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่างๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้ปกครองที่วุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยของสร้อย ทรัพย์ประสม (2549, น.81) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิมัธยมศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญที่สถิติระดับ .05 ส่วนด้านวิชาการและด้านประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่สำคัญ .05

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2550). เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร. ม.ป.ท.: ม.ป.พ..
- กัลยาณี อุบลเจริญ. (2548). บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เกื้อหทัย กาชัย. (2551). การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิต.
- ดิเรก อนันต์ (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ แสงอรุณ. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระชานนท์ จักรใจ. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ภัทรภรณ์ นันทวงศ์. (2549). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธมิตร.
- เรวัตร ขำทอง. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรพันธุ์ พลเดช. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิกุล พรหมโสภ. (2553). การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สร้อย ททรัพย์ประสม. (2549). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. (2555). แผนพัฒนาสามปี (2556-2558). ศรีสะเกษ: ม.ป.พ..

อำนาจ ป้อมน้อย. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: วิทยาลัยทองสุข.

อำนาจ พงษ์เสื่อ. (2549). บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคคลภายนอก ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

Bell, M.S. (2005). The Relationships among Selected Demographic Variables. School Settings. Attendance in Leadership Academies. And the Self Perceptions of Secondary School Principals. (retrieved 28 July 2009) from <http://www.lip.umi.com/dissertations/>

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.